

Bruxelles, 14. srpnja 2023.
(OR. en)

11725/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0226(COD)

AGRI 395
AGRILEG 135
ENV 835
CODEC 1348

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Uredba o bilju dobivenom određenim novim genomskim tehnikama te hrani i hrani za životinje dobivenoj od tog bilja – <i>prezentacija Komisije</i> – <i>razmjena mišljenja</i>

Za delegacije se u Prilogu nalaze osnovne informacije predsjedništva namijenjene razmjeni mišljenja o navedenoj temi na sastanku Vijeća (poljoprivreda i ribarstvo) 25. srpnja 2023.

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o bilju dobivenom određenim novim genomskim tehnikama te hrani i hrani za životinje dobivenoj od tog bilja te o izmjeni Uredbe (EU) 2017/625

Osnovne informacije predsjedništva

Europska komisija donijela je 5. srpnja 2023. prijedlog uredbe o novim genomskim tehnikama (NGT))¹ u okviru paketa za hranu i bioraznolikost. Cilj je tog prijedloga omogućiti da poljoprivredno-prehrambeni sektor EU-a doprinese ciljevima inovacija i održivosti iz europskog zelenog plana, strategije „od polja do stola” i strategije za bioraznolikost te povećati konkurentnost sektora, uz istodobno održavanje visoke razine zaštite zdravlja i okoliša.

Od donošenja aktualnog zakonodavstva EU-a o genetski modificiranim organizmima (GMO) 2001. ostvaren je znatan napredak u razvoju novih genomskih tehnika koje omogućuju usmjerenije, preciznije i brže promjene genetskih svojstava bilja u odnosu na konvencionalne tehnike uzgoja. Osim toga, određenim tehnikama ne uvodi se „strani DNK”, tj. DNK onih vrsta s kojima se neka biljka ne može križati, a dobivene proizvode nije moguće razlikovati od onih dobivenih konvencionalnim metodama.

Sud Europske unije presudio je 2018. da su nove tehnike mutageneze, koje su se pojavile ili su uglavnom razvijene nakon donošenja Direktive 2001/18/EZ², obuhvaćene zakonodavstvom o GMO-u i podliježu obvezama utvrđenima u njemu.

¹ 11592/23 + ADD 1.

² Direktiva 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. ožujka 2001. o namjernom uvođenju u okoliš genetski modificiranih organizama i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/220/EEZ.

Kako bi se razjasnila praktična pitanja postavljena u presudi Suda, Vijeće je 2019. donijelo odluku na temelju članka 241. UFEU-a³ kojom se od Komisije traži da podnese studiju o statusu NGT-a na temelju prava EU-a, kao i prijedlog, ako to bude potrebno s obzirom na rezultate studije.

Komisija je 2021. tu studiju podnijela Vijeću⁴. Ministri poljoprivrede 27. svibnja 2021. razmijenili su mišljenja o zaključcima studije i općenito su se složili da je potrebno modernizirati postojeće zakonodavstvo u pogledu novih genomskih tehnika⁵.

Komisija je, nakon opsežnog savjetovanja s dionicima i javnošću te uz potporu znanstvenog rada njezina Zajedničkog istraživačkog centra i Europske agencije za sigurnost hrane, sada podnijela i navedeni prijedlog uredbe o novim genomskim tehnikama.

Područje primjene prijedloga ne uključuje sve nove genomske tehnike, već samo ciljanu mutagenezu i cisgenezu. Nadalje, bilje dobiveno bilo kojom novom genomskom tehnikom kojom se uvodi genetski materijal od onih vrsta s kojima se ne može križati („strani DNK”) isključeno je iz područja primjene prijedloga i u potpunosti je regulirano zakonodavstvom o GMO-u.

³ Odluka Vijeća (EU) 2019/1904 od 8. studenoga 2019. o zahtjevu Komisiji da podnese studiju s obzirom na presudu Suda u predmetu C- 528/16 o statusu novih genomskih tehnika na temelju prava Unije te prijedlog ako to bude potrebno s obzirom na rezultate studije

⁴ 8285/21.

⁵ 9022/21.

Prijedlogom se reguliraju dvije različite kategorije bilja dobivenog novim genomskim tehnikama:

- bilje modificirano novim genomskim tehnikama čija bi se modifikacija mogla dogoditi i prirodno ili bi se mogla dobiti konvencionalnim uzgojem („NGT bilje 1. kategorije”). Ono podliježe postupku provjere prije namjernog puštanja u promet i stavljanja na tržište. NGT bilje i proizvodi kategorije 1 izuzeti su od zahtjeva zakonodavstva o GMO-ima. Uređuju se primjenjivim sektorskim zakonodavstvom i horizontalnim okvirima kako bi se osigurala zaštita zdravlja i okoliša. Osim toga, kako bi se poboljšala transparentnost i sloboda izbora, oni će biti navedeni u javnoj bazi podataka. Biljni reproduksijski materijal označit će se kao NGT kategorija 1. i taj će se status navesti u zajedničkim katalozima biljnih sorti.
- NGT bilje koje nije NGT bilje 1. kategorije („NGT bilje 2. kategorije”) s kompleksnijim modifikacijam, pod uvjetom da ne sadrži „strani DNK”. Ta je kategorija obuhvaćena postojećim zakonodavstvom o GMO-ima s ograničenim prilagodbama za metode otkrivanja, metodologije procjene rizika i zahtjeve za praćenje. Iako NGT bilje 2. kategorije mora biti označeno kao GMO, njegove oznake mogu uključivati informacije o svojstvima koja se prenose NGT modifikacijama kako bi se povećala transparentnost i informiranost potrošača. Osim toga, NGT bilje 2. kategorije koje sadrži svojstva koja mogu doprinijeti održivom poljoprivredno-prehrambenom sustavu može dobivati određene poticaje. Predviđeni su i dodatni poticaji ako je podnositelj prijave ili podnositelj zahtjeva MSP. NGT bilje sa svojstvima koja im pružaju otpornost na herbicide ne ispunjava uvjete za te poticaje. Za razliku od zakonodavstva o GMO-ima, države članice na svojem državnom području ne mogu se izuzeti od uzgoja NGT bilja 2. kategorije.

NGT bilje i 1. i 2. kategorije i proizvodi dobiveni od njega zabranjeni su u ekološkoj proizvodnji.

Predsjedništvo smatra da je prije početka tehničkog razmatranja korisno pokrenuti raspravu u Vijeću kako bi se usredotočilo na ključne dijelove prijedloga. U tom pogledu predsjedništvo postavlja sljedeća pitanja za raspravu:

Pitanja za raspravu:

Kako ocjenjujete prijedlog s obzirom na osiguravanje održivog i otpornog poljoprivredno-prehrambenog sustava? Koje aspekte prijedloga smatrate najvažnijima?
